

# Festiwal Łódź Wielu Kultur 2025

## Od organizatorów:

Festiwal Łódź Wielu Kultur (w latach 2002-2008 – Festiwal Dialogu Czterech Kultur, a od 2009 do 2023 roku Festiwal Łódź Czterech Kultur) zaistniał niemal ćwierć wieku temu – w czasie, gdy Łódź wydobywała się z ekonomicznego i społecznego kryzysu, wywołanego procesem transformacji. Festiwal przywracał łodzianom dumę ze swojego miasta, a przyjezdnym udowadniał, że jest ono miejscem wyjątkowym przypominając, że historię Łodzi tworzyli pospół Żydzi, Niemcy, Polacy i Rosjanie. Zmiana nazwy i formuły festiwalu w 2024 roku była naturalnym procesem, bowiem podobnie jak zmienia się nasze miasto, które stoi w centrum festiwalowej idei, zmienia się także rozumienie kultury.

Kultura poszerza swoje pole – tożsamości kulturowej nie można dziś łączyć jedynie z poczuciem przynależności do etnicznej, narodowej czy religijnej wspólnoty. Wiemy, że jest dużo bardziej zróżnicowana, płynna i otwarta, że kształtuje ją znacznie bogatsza sieć wspólnotowych oraz indywidualnych związków i doświadczeń. Taka perspektywa pozwala nam na odkrywanie i docenianie zjawisk, historii, miejsc i postaci, które pozostają niesłusznie w cieniu oraz na poddawanie nieustającej korekcie mentalnej „mapy” Łodzi.

W najbliższej edycji Festiwalu będziemy przyglądać się współczesnym migracjom i zaprosimy publiczność do doświadczania kultur, które powstają dzięki fuzji rozmaitych tożsamości (etnicznych, genderowych, zawodowych, historycznych). Będziemy rozmawiać o kulturze pracy oraz o tym, co wspólnego ma łódzkie włókiennictwo z europejskim kolonializmem. Będziemy podążać śladami kobiet, które były związane z Łodzią, a o których wciąż niewiele wiemy. Nasze miasto znów stanie się laboratorium kulturowego dialogu – nie tyle między narodami, co między sposobami życia, odczuwania, doświadczania i wyobrażania. Przed nami dziesięć dni intensywnych wydarzeń: instalacji, debat, działań performatywnych, koncertów i miejskich spacerów rozgrywających się zarówno w instytucjach, jak i poza nimi. W galeriach i muzeach, ale też w parkach, na podwórkach, w dawnych fabrykach i na ulicach. W tę podróż zabiorą nas osoby artystyczne oraz badacze i badaczki pochodzące z Wietnamu, Bliskiego Wschodu, Republiki Południowej Afryki, Ukrainy, Niemiec i Polski, które swoje prace prezentują w ramach istotnych międzynarodowych wystaw i festiwalu, m.in.: *Nguy[?]n Qu[?]c Thành i Nhà Sàn Collective*, Julian Hetzel i Ntando Cele, Slavs and Tatars, Astrit Ismaili, Selin Davasse, Kim Khan, Weronika Szczawińska, Mateusz Atman i Agnieszka Jakimiak, Agata Siniarska, Grosiak i Lessman, Selin Davasse, Marcin Masecki, Margaret Ohia-Nowak, Monika Bobako, Patrycja Kowańska, Ifi Ude, Monika Rosher Big Band, Teatr 21.

## Ścieżki programowe Festiwalu Łódź Wielu Kultur 2025

● Kultura pracy – opowiada o przemianach klasowych i ekonomicznych, ale także o procesach globalnych, które ukształtowały tożsamość Łodzi jako miasta robotniczego i wielonarodowego. To ścieżka, która sięga zarówno do historii łódzkiego przemysłu i solidarności klasowej (bezpośrednią inspiracją jest tu 50-lecie powstania filmu „Ziemia obiecana” w reż. Andrzeja Wajdy), jak i do współczesności: pyta o warunki pracy w kulturze, o prawa pracownicze, wypalenie zawodowe, równowagę między życiem prywatnym a zawodowym, nieodpłatną pracę emocjonalną czy sprawiedliwą reprezentację w miejscu pracy. To także refleksja nad tym, jak mówić o pracy w czasie kryzysu klimatycznego, migracyjnego i ekonomicznego – i jak tworzyć nowe modele wspólnoty

oparte na trosce, współdzieleniu i regeneracji.

● Nowe geografie – tropi współczesne formy migracji, przesiedleń i tożsamości hybrydalnych. Miejsca na mapie miasta – Fuzja, Stare Polesie – stają się nośnikami doświadczeń lokalnych i transkulturowych. Szczególne miejsce zajmuje w tym kontekście wietnamska diaspora – jedna z najliczniejszych i najbardziej aktywnych mniejszości narodowych w Polsce – oraz inne grupy nowych łódzianek i łódzian: osoby przybyłe z Ukrainy, Białorusi, Gruzji, Turcji, Syrii czy Nigerii. Nowe geografie to opowieść o tym, jak migracja wpływa na kształt codzienności, przestrzeni i sztuki; i o tym, jak budować kulturę wspólnoty, która nie wymaga asymilacji, lecz otwiera się na różnice.

● Łódzkie biografie – przywołują postaci, które były związane z miastem: Wandę Jakubowską, artystki z awangardowej grupy Jung Jidysz oraz Joannę Kulmową. Ta ścieżka to gest uznania biografii jako aktu oporu wobec jednorodnych, dominujących narracji o tożsamości.

## Sztuka jako narzędzie wspólnoty

Program festiwalu łączy działania kuratorskie, performatywne i edukacyjne. Ważną częścią są projekty angażujące instytucje oraz społeczności lokalne, a także wydarzenia podejmujące aktualne wątki z pogranicza kultury i polityki społecznej. Zaprezentowane zostaną m.in.:

● Koncert inauguracyjny Marcina Maseckiego „Pieśni pracy” (3.10, Sala koncertowa Akademii Muzycznej) – wydarzenie premierowe / produkcja FŁWK

Tegoroczny Festiwal Łódź Wielu Kultur otworzy wyjątkowy koncert „Pieśni pracy” – poruszający, ekspresyjny muzyczny manifest poświęcony ludziom pracy: ich codziennemu wysiłkowi, zbiorowej historii i tożsamości budowanej we wspólnocie. Autorem i wykonawcą projektu jest Marcin Masecki – jeden z najbardziej oryginalnych polskich pianistów i kompozytorów, znany z przekraczania granic gatunków i konwencji. Towarzyszyć mu będzie dziewięcioosobowy big band, który sięga do bluesa nie jako formy estetycznej, lecz jako emocjonalnego, zakorzenionego społecznie języka.

● Śpijmy, to zobaczymy - wystawa Nguyễn Quíç Thànha i Nhà Sàn Collective (otwarcie 3.10, Muzeum Sztuki w Łodzi)

Wystawa jest opowieścią o queerowej czułości i diasporze. Poprzez język snu, twórcy eksplorują doświadczenia wietnamskiej społeczności w Polsce, pamięć migracji, intymność nieheteronormatywnych relacji oraz alternatywne modele wspólnoty. Sen staje się tutaj zarówno schronieniem, jak i formą aktywności – sferą, gdzie krzyżują się wyparte historie, autobiograficzne detale i polityczne obrazy. Autorem projektu „Śpijmy, to zobaczymy” jest Nguyễn Quíç Thành – artysta, kurator, aktywista i założyciel Nhà Sàn Collective z Hanoi, jednej z najważniejszych niezależnych inicjatyw artystycznych w Azji Południowo-Wschodniej.

● Tryptyk teatralny o Wandzie Jakubowskiej (09.10, PWSFTviT) – wydarzenie premierowe / produkcja FŁWK

Trzy artystyczne interpretacje życia i twórczości Wandy Jakubowskiej, legendarnej reżyserki i „matki polskiego kina”. Spektakle stworzyły trzy polskie reżyserki: Weronika Szczawińska, duet Agnieszka Jakimiak i Mateusz Atman oraz Marta Szlasa-Rokicka i Jowita Mazurkiewicz.

● Bajura i pióra. Projekt artystyczny kolektywu Slavs and Tatars (04.10 – 11.10, Fabryka Bierdermanna) – wydarzenie premierowe / produkcja FŁWK

„Bajura i pióra” to multidyscyplinarny projekt kuratorsko-artystyczny przygotowany przez kolektyw Slavs and Tatars we współpracy z Michałem Grzegorzkiem. Wychodząc od istniejącej we

wschodnich kulturach mitycznej bestii Simurga, ludzko-zwierzęcej hybrydy, projekt proponuje bardziej holistyczne i nieróżnicujące podejście do świata, w miejsce zachodniego hierarchizującego podziału na męskie i kobiece, ludzkie i nie-ludzkie, rozumowe i afektywne, jednostkowe i wspólne. Przestrzeń zaaranżowana przez Slavs and Tatars stanie się areną performansów, koncertów, pokazów tańca i wspólnych rytuałów z udziałem Astrit Ismaili, Jacqueline Sobiszewski, Selin Davaše, Kamila Wesołowskiego, Slikback, Alesii Maisei, Katarzyny Salinger, Kima Khana i innych.

● Kimba Frances Kerner – wystawa (otwarcie 04.10, Galeria WY)

Pierwsza w Łodzi wystawa Kimby Frances Kerner pozwoli zapoznać się z niezwykłym światem wyobraźni tej artystki, w którym motywy zaczerpnięte z polskich legend, żydowskich baśni, kultury masowej przeplatają się z symbolami i obrazami pochodzącymi ze starożytnych, również nieeuropejskich mitologii. Zaprezentowane w Galerii WY ceramiczne rzeźby i wielkoformatowe grafiki zaludnione nigdy wcześniej nie widzianymi, obcymi a równocześnie znanymi bajkowymi stworami udowadniają, że granice między różnymi kulturami zawsze są płynne, że kultury wzajemnie na siebie oddziałują i że otwarcie się na wielość i płynność poszerza naszą wyobraźnię i pozwala lepiej, głębiej zrozumieć świat i siebie samego.

● SPAfrica. Spektakl (10.10, Fabryka Sztuki w Łodzi)

„SPAfrica” to błyskotliwy i bezkompromisowy spektakl autorstwa Juliana Hetzla i Ntando Cele, który demaskuje związek między kapitalizmem a rasizmem, uderzając w fałszywe gesty empatii i konsumpcyjną solidarność. Łącząc dokument, kabaret i performance, obnaża współczesne formy wyzysku i postkolonialne schematy myślenia. Po przedstawieniu odbędzie się rozmowa z Ntando Cele prowadzona przez Oliwię Bosomtwe.

● Lezbianke. Koncert-spektakl Patrycji Kowańskiej (11.10, Kolorova, ul. Gdańska 19) – wydarzenie premierowe / produkcja FŁWK

„Lezbianke” to pierwsza opowieść o grupie Jung Jidysz i jej twórczyniach, Dinie Matus i Idzie Brauner, widziana przez queerowy pryzmat – oryginalne połączenie herstorii, performansu i koncertu, będące efektem rezydencji artystycznej w ramach Festiwalu Łódź Wielu Kultur 2025. Autorami projektu są Patrycja Kowańska (vel Marianna Furor), dramaturżka i performerka nominowana do Paszportu „Polityki”, oraz Szymon Lechowicz, muzyk znany z zespołu Róża i OFF Festiwalu.

● Shirtshow. Performance choreograficzny (11.10, Centralne Muzeum Włókiennictwa) – wydarzenie premierowe / produkcja FŁWK

Performance choreograficzny zrealizowany w ramach projektu „Muzeum Antropocenu”, w którym zwykły t-shirt staje się nośnikiem opowieści, narzędziem protestu i medium refleksji nad ciałem, klimatem i globalnymi sieciami produkcji. Na styku ruchu, dźwięku i tekstu powstaje choreografia, w której ubranie milczy, opowiada i stawia opór. Spektakl współtworzą Agata Siniarska, Zuzanna Berendt i Ilja Subkoff.

● Moje gdyby. Grosiak i Lessman grają Kulmową (12.10, Centrum Dialogu im. Marka Edelmana) – wydarzenie premierowe / produkcja FŁWK

„Moje Gdyby...” to koncert poetycki inspirowany twórczością Joanny Kulmowej – jednej z najważniejszych polskich autorek literatury dla dzieci. Projekt łączy poezję i nowoczesną muzykę: wiersze Kulmowej w interpretacji Natalii Grosiak (Mikromusic) zyskują nowe życie w oryginalnych aranżacjach Lessmana, balansujących między jazzem, elektroniką i alternatywą. To artystyczna propozycja dla młodych odbiorców i ich opiekunów – ambitna, a zarazem przystępna, ukazująca, że wartościowa sztuka dla dzieci może być formą angażującego doświadczenia estetycznego i emocjonalnego.

### ● Monika Roscher Bigband. Koncert finałowy (12.10, Monopolis)

„Monika Roscher Bigband” to jedno z najciekawszych zjawisk współczesnej muzyki orkiestralnej – formacja, która wymyka się tradycyjnym kategoriom jazzu, konsekwentnie eksplorując pogranicza avant-popu, rocka progresywnego, elektroniki i muzyki eksperymentalnej. Zespół złożony z osiemnaściorga instrumentalistów i instrumentalistek pod kierunkiem charyzmatycznej liderki – kompozytorki i gitarzystki Moniki Roscher – tworzy widowiska, w których wirtuozeria spotyka się z performatywnym rozmachem, a jazzowa struktura z metalowym zacięciem i feministyczną energią sceniczną. Laureaci Niemieckiej Nagrody Jazzowej i Niemieckiej Nagrody Krytyków Fonograficznych, entuzjastycznie recenzowani m.in. przez „Der Spiegel” i „Jazzthing”.

## Festiwal jako przestrzeń troski

Obok performansów, koncertów i debat, Festiwal Łódź Wielu Kultur 2025 oferuje również przestrzeń troski – dosłownie i symbolicznie. W ramach ścieżki tematycznej kultura pracy, organizatorzy zapraszają osoby zawodowo związane z kulturą – pracowniczki i pracowników instytucji, NGO-sów, kolektywów i inicjatyw niezależnych – do udziału w cyklu warsztatów wytchnieniowych, zaprojektowanych jako forma regeneracji, odpoczynku i autorefleksji. Ta propozycja programowa jest odpowiedzią na wypalenie, przemęczenie i przeciążenie, z jakimi mierzy się dziś wiele osób pracujących w polskim sektorze kultury – instytucjonalnym i niezależnym. Celem warsztatów nie jest „szkolenie kompetencji”, lecz stworzenie czasu i przestrzeni, w których można odetchnąć, położyć się, milczeć, rozmawiać, poczuć własne granice i potrzeby. Warsztaty prowadzone będą przez artystki, edukatorki i terapeutki działające na przecięciu sztuki, pedagogiki, pracy z ciałem i praktyk wspólnotowych. Ścieżkę tematyczną kultura pracy uzupełniają dwa spektakle „Lista uchybień” oraz „Wielki smutek i rozczarowanie”. Ten pierwszy, zrealizowany przez zespół związany ze Stowarzyszeniem Pedagogów i Pedagożek Teatru, bazuje na realnych historiach – to sceniczna opowieść zbudowana z wywiadów przeprowadzonych z pracownikami i pracowniczkami instytucji kultury z całej Polski o przemęczeniu, mobbingu, zacieraniu granic pomiędzy pracą a życiem prywatnym, o wykluczających strukturach i pustych deklaracjach. „Wielki smutek i rozczarowanie” to sceniczna opowieść stworzona i zagrana przez Michalinę Krzemianowską i Weronikę Kozłowską – studentki III roku aktorstwa Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie, Filii w Białymstoku, która z humorem i dystansem traktuje temat porażki.

Koncepcja Festiwalu Łódź Wielu Kultur:

Kamila Majchrzycka-Szymańska, Joanna Podolska-Płocka, Agata Siwiak, Jarosław Suchan

Zespół programowy:

Joanna Podolska-Płocka, Kamila Majchrzycka-Szymańska, Agata Siwiak, Jarosław Suchan, Marcin Tercjak, Aleksandra Shaya, Anna Mrozińska-Szmajda, Marta Olejniczak

Organizatorzy i partnerzy:

Organizatorem Festiwalu jest Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi

W realizację Festiwalu Łódź Wielu Kultur włączają się m.in. Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. L. Schillera w Łodzi, Muzeum Sztuki w Łodzi, Teatr Nowy im. K. Dejmka w Łodzi, Akademia Muzyczna w Łodzi, Galeria W Y oraz szereg organizacji społecznych i środowisk lokalnych.

Skomponuj swój harmonogram [TUTAJ](#)

**PONIŻEJ W ZAŁĄCZNIKU HARMONOGRAM FESTIWALU.**

